

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо заборони виселення ВПО з місць тимчасового проживання

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту Закону

За останніми даними Управління Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців в Україні, у нашій державі понад 74 000 внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) проживають у місцях тимчасового проживання (далі – МТП), що розміщуються в об'єктах нерухомого майна державної, комунальної та іншої форм власності по всій країні.

Громадяни України, що мають статус ВПО, звертаються до органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо надання їм можливості безоплатного тимчасового проживання у МТП через відсутність економічної спроможності до самостійного забезпечення себе житлом.

Утім такі громадяни України часто стають жертвами примусового їхнього виселення з МТП, оскільки органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть виключити об'єкт, що відносить до МТП, з переліку відповідних об'єктів, що тягне за собою його звільнення від ВПО.

Незахищеність ВПО в цьому питанні та їхнє виселення з МТП тягне за собою погіршення соціально-економічного становища таких осіб, що зокрема погіршує соціально-економічне їхнє забезпечення, а також спонукає їх до подальшої міграції, зокрема закордон або з поверненням на тимчасово окуповані території України або у зону ведення активних бойових дій, бо саме житлове питання для ВПО є одним з найгостріших.

2. Мета прийняття законопроєкту

Прийняття проєкту Закону спрямоване на підтримку соціально-економічного становища ВПО, зокрема тих, хто перебуває у найменш захищеному становищі, та, відповідно, захисту їхніх прав та свобод, зокрема у забезпеченні таких осіб тимчасовим житлом.

3. Основні положення проєкту акту

Проєктом Закону пропонується:

Закріпити законодавчу норму щодо права на використання ВПО місць у МТП у період до припинення або скасування дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, та протягом шести місяців після його припинення або скасування з моменту взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Таким чином ВПО отримують можливість перебувати у МТП до припинення або скасування дії воєнного стану, що забезпечить їх вирішенням їхнього житлового питання та гарантіями зі сторони держави.

4. Правові аспекти

Нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є:

- Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;
- Порядок функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України №930 від 1 вересня 2023 р.;
- Наказ Міністерства розвитку громад та територій України №977 про узагальнений перелік місць тимчасового проживання від 10.06.2025.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Забезпечення ВПО, що мешкають у МТП, гарантією на проживання у МТП у період до припинення або скасування дії воєнного стану полегшить економічне навантаження на таких осіб, що дозволить їм перенаправити свої економічні ресурси на інші сфери.

Забезпечення проживання таких осіб у територіальних громадах сприятиме їхньому економічному розвитку через економічну діяльність, працевлаштування чи підприємництво таких осіб.

6. Оцінка відповідності

Проект Закону не суперечить Конституції України та чинному законодавству України.

7. Прогноз результатів

Вирішення житлового питання для ВПО, що мешкають у МТП, зменшення на них економічного навантаження, що сприятиме їхній адаптації у територіальних громадах, зокрема розвиваючи і такі громади, і своє соціально-економічне становище.

Народні депутати України

